

Európska
komisia

Európsky sociálny fond v akcii

Viac práce, menej vytláčania na okraj

Tomu, kto má prácu, menej hrozí chudoba a viac sa zapája do chodu spoločnosti. Pracovný trh však nepo-
núka všetkým rovnakú východiskovú pozíciu. Niektoré
sociálne skupiny a jednotlivci môžu mať väčšie ťažkosti
pri hľadaní si práce. Mnohým ľuďom sa pracovný trh
javí ako uzavretý, či už pre ich etnický pôvod, vzdelanie,
zdravotné postihnutie alebo vek. Náročná hospodárska
klíma tento problém len zväčšuje.

Projekty podporované Európskym sociálnym fondom
(ESF) môžu pomôcť tým ľuďom, ktorých nezachytila
sieť vnútroštátnych opatrení zameraných na zníženie
nezamestnanosti a chudoby.

V rokoch 2007 – 2013 tretina všetkých ľudí, ktorí boli
predmetom projektov ESF, patrila do znevýhodnených
skupín: 9 % boli osoby so zdravotným postihnutím, 12 %
boli prisťahovalci, 4 % patrili do menších, ako sú Rómovia,
a 9 % podľa nahlásených údajov patrilo do iných zra-
niteľných skupín.

Fond uplatňuje duálny prístup k odstraňovaniu prekážok, ktoré niektorým ľuďom bránia plne sa zúčastňovať na živote spoločnosti s cieľom vyhnúť sa sociálnemu vylúčeniu. V niektorých projektoch ESF sa pracuje priamo s ohrozenými ľuďmi prostredníctvom odborného vzdelávania, poradenstva a lepších pracovných príležitostí. Iné projekty riešia vnímanie verejnosti a sociálne systémy, pričom zvyšujú povedomie o vplyve predsudkov a zlepšujú verejné služby.

ESF – aktívne zapojenie každého človeka

Prelomením kruhu chudoby sprostredkovaním práce...

Pri odstraňovaní sociálneho vylúčenia sa prostriedky ESF využívajú rozmanitými spôsobmi v celej EÚ s prihliadnutím na danú kultúru a potreby zapojených ľudí. Cieľ je ale vždy rovnaký – pomôcť ľuďom nájsť si prácu a zároveň pri tom prelomiť kruh chudoby a vytlačania na okraj spoločnosti. Tento cieľ môžu pomôcť dosiahnuť sociálne podniky.

Tieto podniky síce majú komerčný charakter, no ich hlavným cieľom nie je nadobudnúť zisk, ale slúžiť svojej komunite. Jedným zo spôsobov je vytvoriť pracovné miesta pre ľudí, ktorí by inak zostali nezamestnaní. ESF podporuje širokú škálu takýchto podnikov. Príkladom je podnik Café Vålkommen vo Švédsku, ktorý dáva prisťahovalkyňiam šancu naučiť sa po švédsky, a zároveň pracovať podľa svojich schopností.

Partnerstvá medzi organizáciami, aj na úrovni miestnych komunít, môžu byť užitočné pri riešení osobitných potrieb v danom regióne. Fond sa môže použiť pri pomáhaní ľuďom získať know-how, zručnosti a zariadenie, ktoré potrebujú na vykonávanie projektov vo svojich komunitách s cieľom riešiť zložitú otázku sociálneho začlenenia.

Vytváranie príležitostí pre ľudí patrí medzi priority fondu, ľudia však musia byť pripravení na využitie týchto príležitostí. V tejto otázke im môže pomôcť integrované vedenie k zamestnaniu.

Tento koncept zahŕňa individuálne poradenstvo pri rozpoznaní predstáv a potrieb účastníka a pri výbere vhodného odborného vzdelávania. Po tom, ako účastník nadobudne zručnosti, poskytuje sa mu pomoc pri hľadaní práce a poradenstve pri žiadaní o zamestnanie a pracovných pohovoroch. Keď si nájde prácu, naďalej získava podporu, často v spolupráci s jeho zamestnávateľom.

Zameraním sa na zraniteľné osoby...

Drogová závislosť a alkoholizmus, neznalosť miestneho jazyka, bezdomovectvo, chatrné zdravie, dlhy alebo obmedzený prístup k vzdelávaniu aj naďalej spôsobujú vytlačenie ľudí na okraj spoločnosti. Rasizmus a diskriminácia tiež ľuďom bráni zohrávať aktívnu úlohu v spoločnosti.

Projekty podporované z ESF sa snažia búrať tieto prekážky tak, že poskytujú poradenstvo, odbornú prípravu a vzdelávanie, podporu pre samostatne zárobkovo činné osoby a prístup k zdravotnej starostlivosti.

V prípade ľudí z Rómskej komunity, ktorí predstavujú najväčšiu etnickú menšinu v EÚ, niektoré projekty ESF privádzajú mediátorov a asistentov z komunity do škôl s cieľom uľahčiť zapájanie Rómskych detí. V ďalších projektoch sa poukazuje na vzorové rómske osobnosti s cieľom inšpirovať a motivovať mládež, aby sa neprestala vzdelávať. V oblasti samostatnej zárobkovej činnosti ESF podporuje Rómky, ktoré si chcú založiť vlastný remeselný podnik.

Rómami sa však pomoc nekončí. V Berlíne niektorí ľudia so zdravotným postihnutím využívajú nový prístup k odbornej príprave vďaka službám kvalifikovaných tlmočníkov posunkovej reči. Drogovo závislým ľuďom v Berlíne sa takisto pomáha nájsť spôsoby vzdelávania, ktoré im vyhovujú, prostredníctvom pružného rozvrhu hodín. Nové metódy odborného vzdelávania sa presadzujú aj v Španielsku, kde Galícia používa podporu z ESF na poskytovanie modulárnych kurzov zameraných na rozvoj základných zručností pre ľudí bez akejkoľvek kvalifikácie.

Estónsko zavádza programy pre špeciálnych študentov

Stredisko dennej starostlivosti v Tallinne pomáha deťom a dospelujúcim so zdravotným postihnutím. Od roku 2000 stredisko Käo okrem rehabilitačných aktivít posilňuje nezávislosť detí prostredníctvom vyučovania o osobnej starostlivosti a zručnostiach.

Účastníci, ktorí ukončili základné vzdelávanie však nemohli pokračovať v programoch odbornej prípravy, aj keby chceli, pretože žiadny program nebol prispôbený ich potrebám.

Stredisko v spolupráci s Centrom ďalšieho vzdelávania na Univerzite Jyväskylä vo Fínsku použili podporu ESF na vytvorenie kurzov a vyškolenie učiteľov, ktorí vyučujú študentov so špeciálnymi potrebami.

V rokoch 2007 – 2008 sa vyškolilo tridsať učiteľov a v súčasnosti sú v ponuke dva kurzy pre tých, ktorí chcú vo vzdelávaní pokračovať a absolvovať program odbornej prípravy v centre.

Bojom proti diskriminácii...

ESF pomáha ľuďom rozvíjať si zručnosti a nadobudnúť sebavedomie, ktoré potrebujú na to, aby sa stali súčasťou širšej komunity.

S cieľom poukázať na diskrimináciu na pracovisku a v spoločnosti ako celku fond zvyšuje povedomie verejnosti o tomto probléme a pomáha podnikom zavádzať lepšie postupy. Napríklad v projekte Berlín ťa potrebuje! sa podpora z ESF využíva na povzbudenie a pomoc zamestnávateľom, najmä vo verejnom sektore, aby na štvrtinu stáží prijímali mladých ľudí s prisťahovaleckým pôvodom. V prvých troch rokoch sa počet stážístov vo verejnom sektore takmer zdvojnásobil.

Inovatívny prístup k starostlivosti o deti

Problém nájsť dobrú starostlivosť o dieťa môže niektoré ženy odradiť od zamestnania. Štátne materské školy v Európe môžu byť preplnené a súkromné zariadenia sú často neúnosne drahé. Niektorí zamestnávateľia v Českej republike využívajú podporu ESF na poskytnutie pomoci.

Vytvárajú jasle nazývané detské skupiny, ktoré sa prevádzkujú priamo na pracovisku a starajú sa o sedem až 24 detí. Starostlivosť sa poskytuje v mnohých podobách, prostredníctvom miestnych škôl, sociálnych podnikov alebo samotného zamestnávateľa.

Verejné služby často nezohľadňujú špeciálne potreby. Fond podporuje aktivity na zlepšenie kvality poskytovaných služieb, napr. prostredníctvom školenia personálu alebo úpravy ponúkaných služieb.

Čo nás čaká?

Čím skôr môžu projekty začať pracovať s ľuďmi, ktorým hrozí vylúčenie, tým efektívnejší bude zásah. Európsky sociálny fond posilňuje svoju efektívnosť tak, že svoje aktivity prelína s ostatnými fondmi EÚ na dosiahnutie väčšieho vplyvu, pričom sa zameriava na ľudí vo všetkých fázach života.

Hospodárska klíma je naďalej náročná, a o to viac sú nutné nové riešenia naliehavých potrieb spoločnosti. Sociálne inovatívne prístupy sú cestou vpred. Zvyšovanie nezamestnanosti má najtvrdší dopad na zraniteľné skupiny. Osobitné zdôrazňovanie podpory sociálnej inovácie umožní nájsť spôsoby na zmiernenie tohto dopadu.

Fond bude spolupracovať s miestnymi partnermi a bude sa snažiť dosiahnuť ich väčšie zapojenie, pričom ich bude podporovať prostredníctvom lepšieho prístupu k financovaniu. Vzdelávacie inštitúcie, odbory, MVO zamerané na zamestnanosť, skupiny, ktoré sa sociálne začleňujú alebo sú zraniteľné či organizácie zastupujúce zamestnávateľov musia významnou mierou prispieť k programom ESF.

Ďalšie informácie o ESF:

<http://ec.europa.eu/esf>

Elektronická podoba tejto publikácie je dostupná vo všetkých úradných jazykoch EÚ.

© Európska únia, 2014

Rozmnožovanie je povolené len so súhlasom autora.

Úrad pre publikácie

<https://www.facebook.com/socialeurope>

https://twitter.com/EU_Social

ISBN 978-92-79-34107-6 (epub)
ISBN 978-92-79-33352-1 (online)

9 789279 333521
doi:10.2767/18623 (online)
doi:10.2767/90008 (epub)